

گزارش نظر سنجی انتخابات ریاست جمهوری ۲۴ اردیبهشت ۱۳۹۶

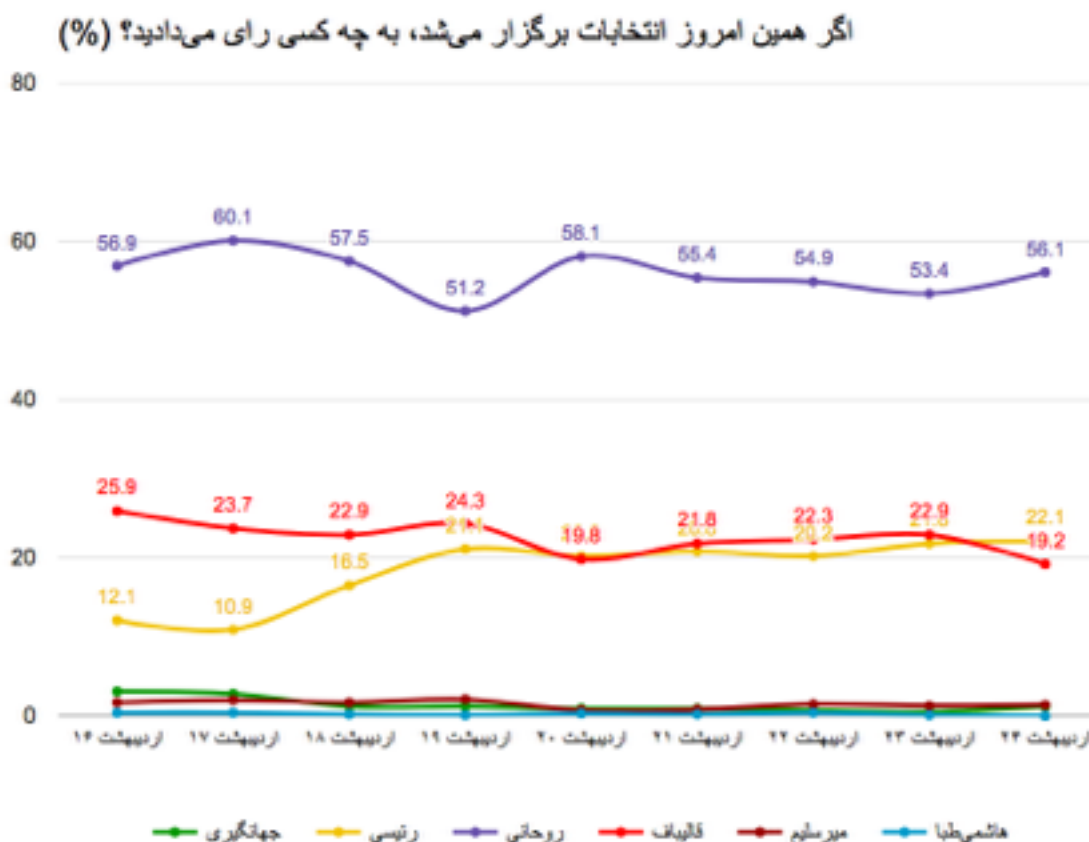
اشاره:

این هشتمین گزارش از نظرسنجی‌های روزانه‌ای است که «ایپو» (iPPO) قرار است تا روز انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۹۶ انجام دهد و نتایج آن را به صورت روزانه در وبسایت خود منتشر کند. «ایپو» (IPPO GROUP, INTERNATIONAL PERPECTIVES FOR PUBLIC OPINION LLC)، یک شرکت خصوصی است که خدمات مشاوره‌ای و تحلیلی ارائه می‌دهد و در زمینه‌ی مسائل اجتماعی، سیاسی و فرهنگی پژوهش می‌کند.

ما در «ایپو» بر این باوریم تا با تکیه بر اندازه‌گیری‌های معتبرتر، به درک دقیق‌تری از روندهای جامعه کمک کنیم و از این راه سهمی در شفافیت عرصه‌ی عمومی داشته باشیم. شاید که این گونه تلاش‌ها بتواند فرهنگ پژوهش، و تصمیم‌گیری بر اساس واقعیات را، بهبود ببخشد.

این گزارش فقط دربردارنده بخشی از مهم‌ترین اطلاعات به دست آمده از نظرسنجی است. امیدواریم با نزدیک شدن به روزهای انتخابات، گزارش‌ها از غنای بیشتر برخوردار شود.

رای برای انتخاب رئیس جمهور

دو پدیده جالب سه روز اخیر، یکی افزایش مجدد آرای روحانی و کاهش آرای قالیباف است و دیگری افزایش قابل توجه نسبت کسانی که رای خود را کتمان می‌کنند. دو روز پس از آخرین مناظره نامزدها، نظرسنجی ایپو نشان می‌دهد که حسن روحانی فاصله خود را با دو رقیب اصلی اندکی افزایش داده است. در سه روز اخیر ۵۶ درصد از کسانی که می‌گویند:

(۱) قطعاً یا احتمالاً، در انتخابات شرکت خواهند کرد؛ و

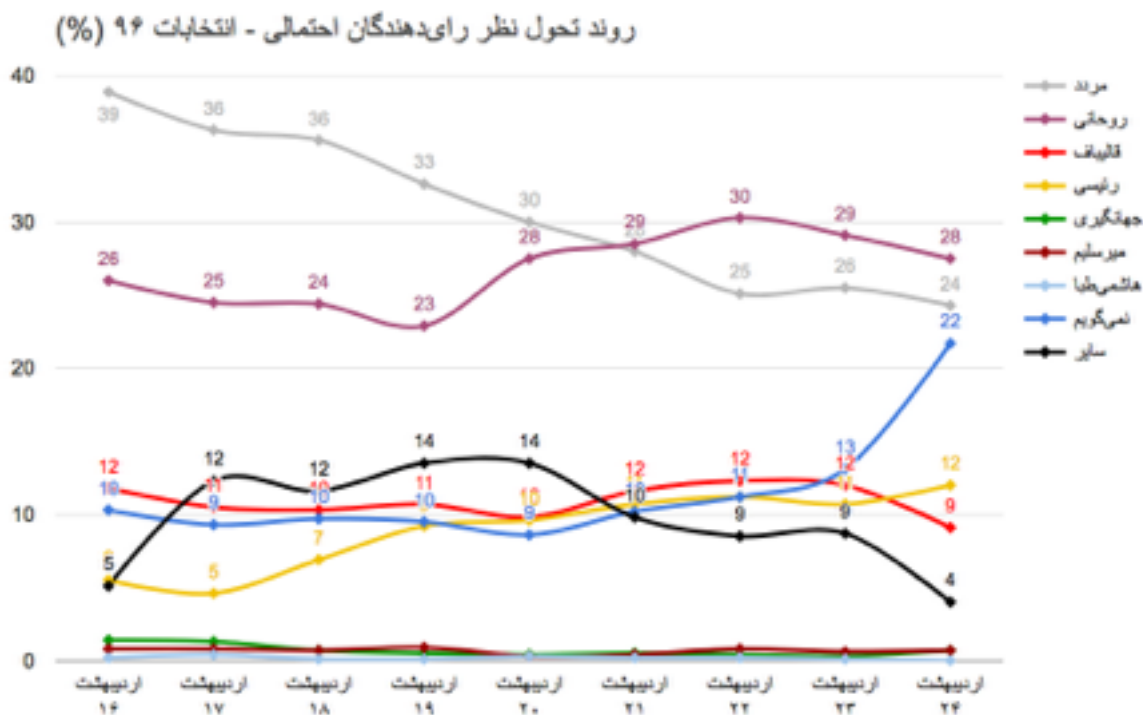
(۲) به یکی از ۶ نامزد موجود رای می‌دهند؛

حسن روحانی را به عنوان فرد منتخب خود در روزهای اخیر برگزیده‌اند. پس از او، ابراهیم رئیسی (با

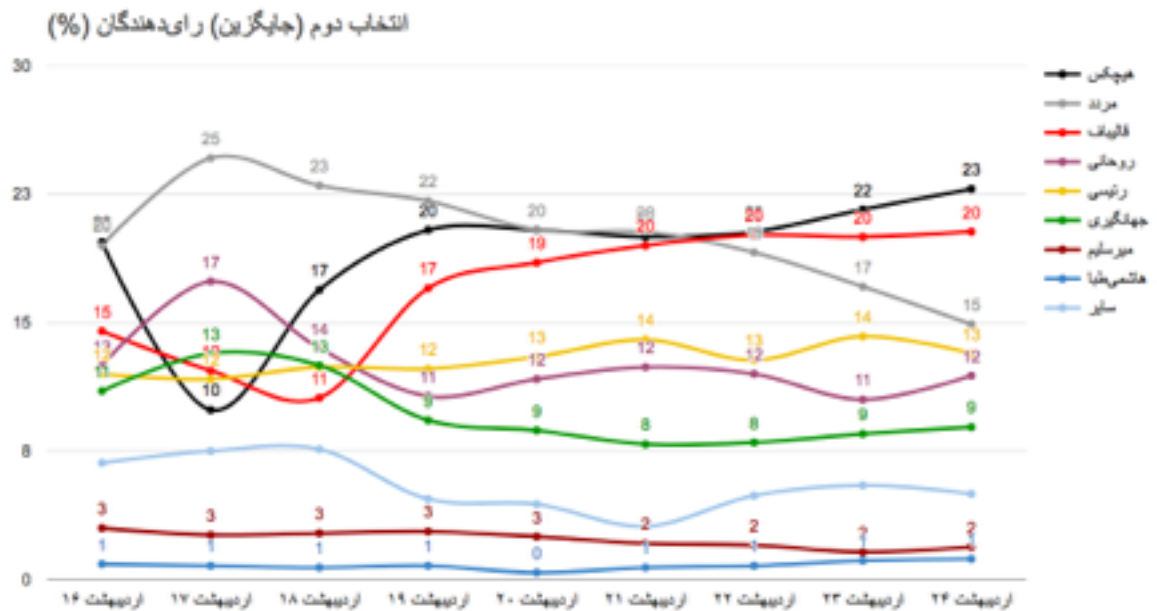
۲۲ درصد) جایگزین محمدباقر قالیباف (با ۱۹ درصد) شده است (نمودار بالا).

پدیده دیگر، رشد نسبت کسانی است که به مرور رای خود را کتمان می‌کنند. از نظر شکلی، بر اساس روند نظرسنجی‌ها، افزایش این عده با کاهش آرای روحانی و قالیباف و همین‌طور کاهش نسبت مردها و پاسخ‌های متفرقه سازگار است. یعنی مردها و کسانی که پاسخ‌های متفرقه می‌دهند به مرور به تصمیم مشخصی رسیده‌اند اما به همراه عده‌ای دیگر که بیشتر نظر مشخصی داشته‌اند، از بیان رای خود سرباز می‌زنند. (نمودار پایین)

خارج از حیطه نظرسنجی و از دیدگاه تحلیلی، می‌توان احتمال داد که با توجه به بالاگرفتن سطح منازعات سیاسی، و افزایش احساس خطر، پاسخگویان مایل به آشکار کردن رای خود نیستند. در این صورت، پاسخ به این پرسش که این تهدید از ناحیه چه نیروهائی است و چه گروه‌هائی از افراد را ممکن است تهدید کند، می‌تواند تا حدی مشخص کند که گروه پنهان‌کننده رای، بیشتر به روحانی‌گرایش دارند یا به قالیباف.

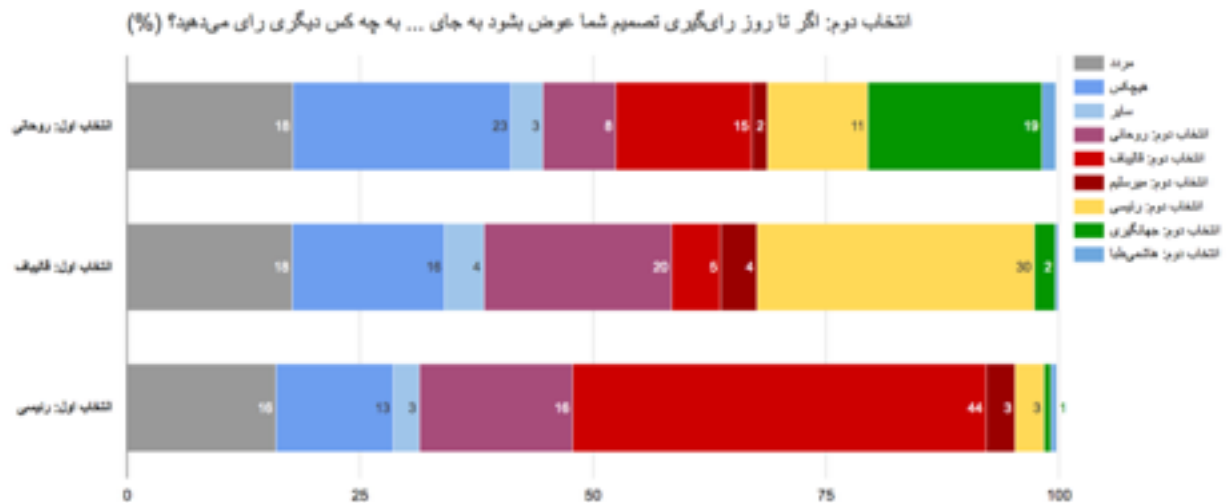
انتخاب دوم پاسخگویان

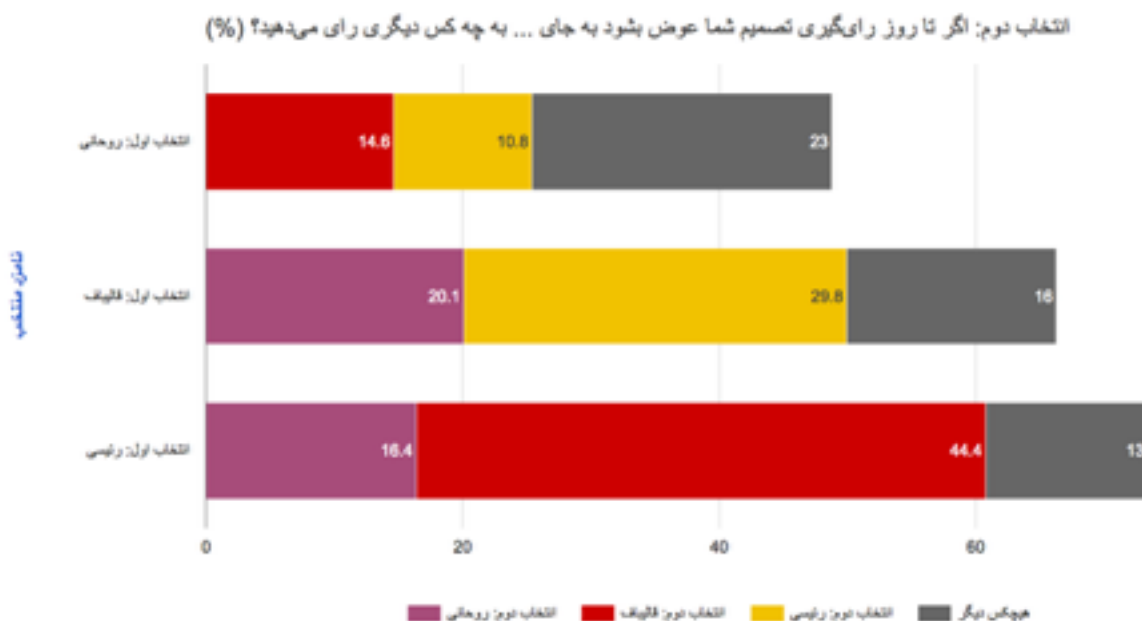
در طول یک نه روز اخیر، از مردم سوال شده است که اگر تا روز رای‌گیری نظرشان عوض شود، به چه کسی دیگری رای خواهند داد. دو روند معکوس در این جا کاهش نسبت مردها و افزایش نسبت کسانی است که (گویا تصمیم خود را قطعی کرده‌اند) و حاضر نیستند به شخص دیگری رای دهند. آرای نامزدها نسبت به این تغییر، با تغییرات شدیدی مواجه نیست.

رای جایگزین

گذشته از روندهای مورد اشاره در مورد انتخاب دوم پاسخگویان، اکنون با تجمع داده‌ها بهتر می‌توان به این پرسش پاسخ داد که اگر پاسخگویان تا روز رای‌گیری تصمیم‌شان تغییر کند به چه کس دیگری ممکن است رای دهند.

نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که رای‌دهندگان به حسن روحانی بیشتر در رای خود مصمم هستند. به این معنی که ۲۳ درصد آنان می‌گویند اگر به او رای ندهند به کس دیگری رای نخواهند داد. این ارقام برای قالیباف و رئیسی ۱۶ و ۱۳ درصد است. به علاوه، در حالی که ۲۴ درصد از رای‌دهندگان به روحانی حاضرند به دو نامزد رقیب، یعنی قالیباف و رئیسی رای دهند، ۵۰ درصد از رای‌دهندگان به قالیباف و ۶۱ درصد از رای‌دهندگان به رئیسی حاضرند به نامزد رقیب رای دهند. به طور کلی، در مقابل ۲۵ درصد از رای‌دهندگان به روحانی که حاضرند به قالیباف یا رئیسی رای دهند، ۳۶ درصد از رای‌دهندگان به قالیباف یا رئیسی حاضرند روحانی را به عنوان نامزد جایگزین انتخاب کنند.

۵ درصد از رای‌دهندگان به روحانی می‌گویند اگر به او رای ندهند به قالیباف رای می‌دهند. در مقابل ۲۰ درصد از رای‌دهندگان به قالیباف می‌گویند اگر قرار باشد به کسی رای دهند، به روحانی رای می‌دهند.

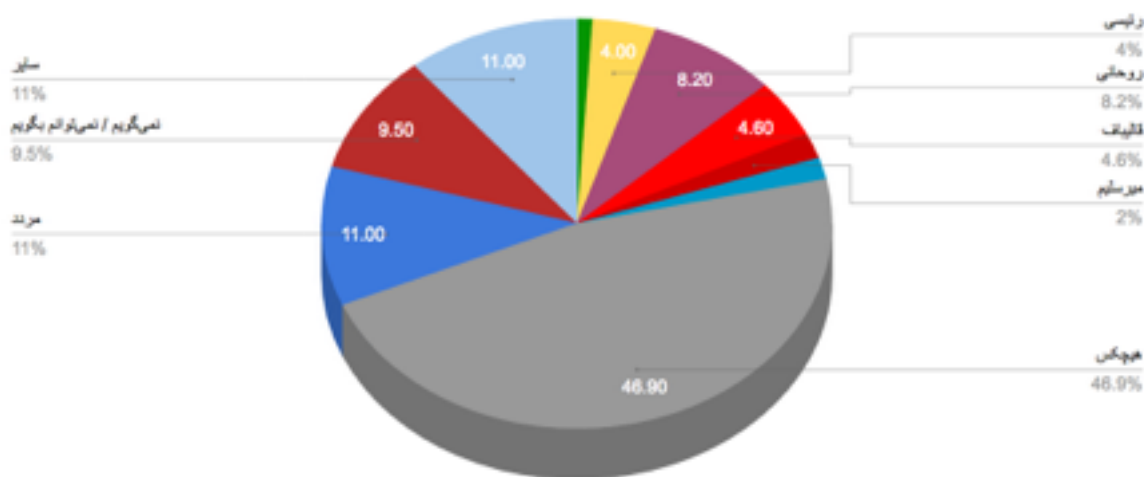
۱۱ درصد از رای‌دهندگان به روحانی می‌گویند در صورت رای ندادن به او به به رئیس‌رای می‌دهند در حالی که ۱۶ درصد از رای‌دهندگان به رئیس‌رای می‌گویند انتخاب بعدی آن‌ها روحانی است. در مقایسه آرای جایگزین قالیباف و رئیس‌رای مشخص می‌شود که ۴۴ درصد از رای‌دهندگان به رئیس‌رای حاضرند قالیباف را به عنوان جایگزین انتخاب کنند، اما در مقابل، ۳۰ درصد از رای‌دهندگان به قالیباف حاضرند رئیس‌رای را به عنوان جایگزین برگزینند. به عبارتی خالص موازنه تبادل آرای قالیباف و رئیس‌رای ۱۴ درصد به سود قالیباف است.

به طور کلی، روحانی در مقابل ۳۶ درصد از رای‌دهندگان قالیباف و رئیس‌رای کسب می‌کند، ۲۶ درصد از رای‌دهندگان به این دو رای می‌دهند. به عبارتی، خالص موازنه آرای روحانی ۱۰ درصد مثبت است. قالیباف نیز در مقابل ۵۰ درصد از رای‌دهندگان روحانی و رئیس‌رای کسب می‌کند، ۵۹ درصد از رای‌دهندگان به روحانی و رئیس‌رای می‌دهند. به بیان دیگر خالص موازنه آرای قالیباف ۹ درصد منفی است. خالص موازنه آرای رئیس‌رای نیز منفی ۱۰ درصد است. به این معنی که رئیس‌رای در مقابل ۵۱ درصد از رای‌دهندگان که به روحانی و قالیباف رای می‌دهند فقط رای ۴۱ درصد از رای‌دهندگان به روحانی و قالیباف را به دست می‌آورد.

کاندیدای نامحبوب

بیشتر پاسخگویان کماکان از بیان این موضوع سرباز می‌زنند که بگویند کدامیک از کاندیداهای موجود آن قدر به نظرشان نامطلوب است که به هیچ وجه حاضر به رای دادن به او نیستند. در واقع، نزدیک به ۴۷ درصد از پاسخگویان می‌گویند هیچ کس از نظر آنان آن قدرها نامحبوب نیست یا این که نمی‌توانند یا نمی‌خواهند بگویند که نامزد نامطلوب آنان کیست. رتبه سه نامزد نامحبوب، بیش و کم، مانند رتبه سه نامزدی است که بیشترین رای را دارند: به ترتیب روحانی (۸ درصد)، قالیباف (۵ درصد) و رئیسی (۴ درصد). جهانگیری و هاشمی‌طبا (با کمتر از دو درصد) پایین‌ترین رتبه عدم محبوبیت را کسب کرده‌اند.

کسی هست که حاضر نباشید به هیچ قیمتی به او رای بدهید؟ (%)

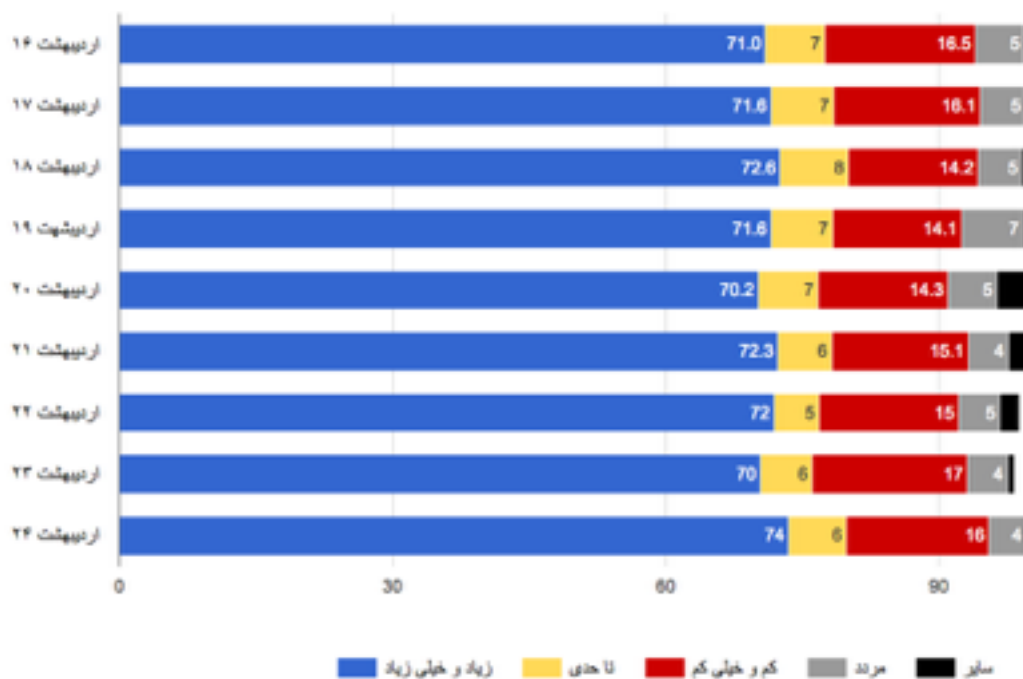

مشارکت در انتخابات

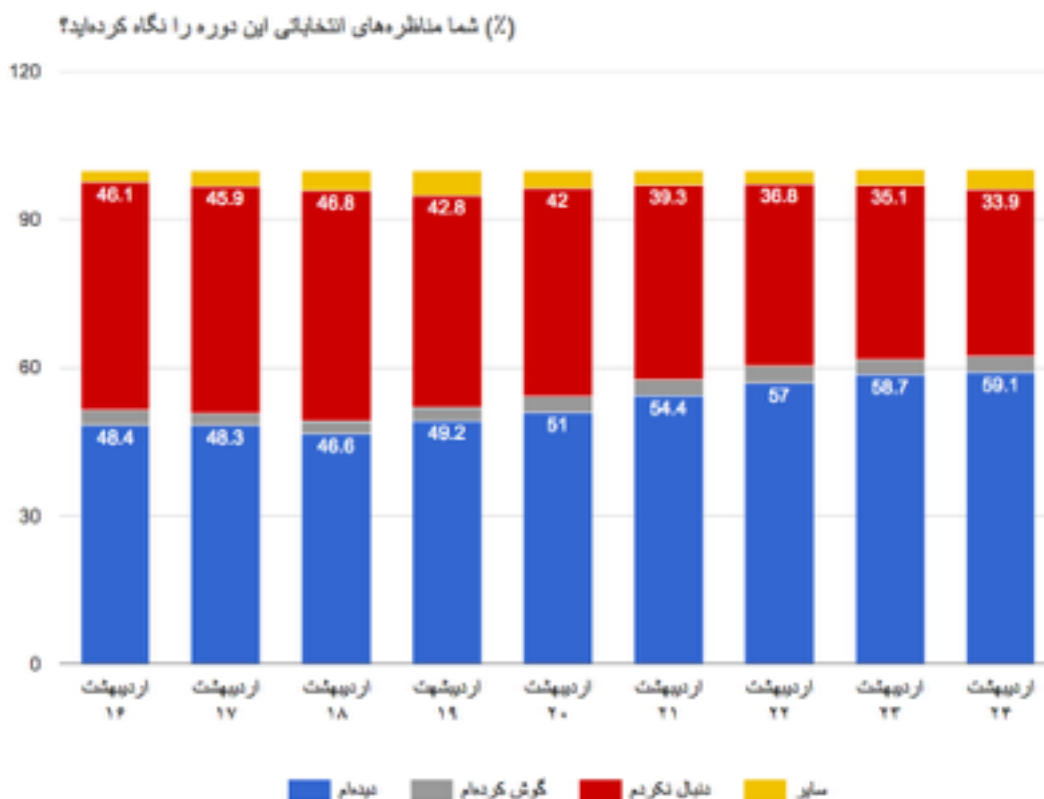
میزان مشارکت اعلام شده از جانب پاسخگویان در هشت روز گذشته، روند نسبتاً ثابتی را نشان می‌دهد است، اما به نظر می‌رسد میزان مشارکت اعلام شده از جانب پاسخگویان در حال افزایش باشد. در سه روز گذشته، حدود ۷۴ درصد پاسخگویان می‌گویند به احتمال زیاد یا خیلی زیاد در انتخابات این دوره ریاست جمهوری شرکت خواهند کرد. در مقابل، ۱۶ درصد می‌گویند احتمال کم یا بسیار کمی وجود دارد که در این انتخابات شرکت کنند. گذشته از ۶ درصد از پاسخگويانی که احتمال شرکت آن‌ها در انتخابات - بیش یا کم - وجود دارد، ۴ درصد نیز در این زمینه به تصمیم مشخصی نرسیده‌اند. باید توجه داشت که میزان مشارکت اعلام شده در نظرسنجی‌ها، از جمله نظرسنجی حاضر، لزوماً معادل همان میزان از نسبت شرکت کنندگان در روز انتخابات نیست. در نظرسنجی‌ها، معمولاً میزان «اعلام مشارکت»، بیش از میزان «مشارکت عملی» در روز انتخابات است. تفاوت «مشارکت اعلامی» و «مشارکت عملی» فقط مختص ایران نیست.

چقدر احتمال دارد شما در انتخابات ریاست جمهوری که این ماه / هفته برگزار می‌شود، رای بدهید؟ (%)

پیگیری مناظره‌ها

به نظر می‌رسد مناظره سوم میان نامزده توجیه بیشتری را به خود جلب کرده است. ۱ با گذشت دو روز از آخرین مناظره میان نامزدها، اعلام پیگیری مناظره‌ها از طرف پاسخگویان نیز افزایش نشان می‌دهد. البته باید توجیه داشت پاسخگویان، «مناظره» را اعم از برنامه‌های مناظره نامزدها با هم و سایر برنامه‌های تبلیغاتی کاندیداها در رسانه‌های همگانی قلمداد می‌کنند. اکنون بیش از ۶۲ درصد از پاسخگویان می‌گویند این نوع برنامه‌ها را دیده یا شنیده‌اند و در مقابل حدود ۳۴ درصد می‌گویند مناظره‌ها را یا ندیده و نشنیده‌اند یا اساساً از موضوع بی اطلاع هستند. با توجیه به این که این ارقام ناشی از تجمع اطلاعات سه روز اخیر است، هنوز افزایش تعداد دنبال‌کنندگان مناظره‌ها که پس از مناظره آخر افزایش داشته است در این جا به خوبی منعکس نشده است.

● روش پیمایش:

- ❖ این پیمایش به شیوه چرخشی سه روزه در سطح ملی در فاصله روزهای ۲۲ تا ۲۴ اردیبهشت ۱۳۹۶ انجام شده است.
- ❖ مصاحبه‌ها به صورت تلفنی با ۱۱۲۲ نفر از ایرانیان ۱۸ سال و مسن‌تر ساکن ایران صورت گرفته است که به صورت تصادفی انتخاب شده‌اند.
- ❖ مصاحبه‌ها توسط پرسشگران فارسی زبان در طول ساعات روز انجام شده است.
- ❖ مصاحبه‌گران به صورت عمومی برای پرسشگری و به صورت اختصاصی برای هر پیمایش آموزش دیده و در صورت موفقیت در آزمون مصاحبه‌گری، برای پرسشگری انتخاب شده‌اند.
- ❖ هر مصاحبه بر حسب میزان اعتماد و صداقت پاسخگویان، توسط پرسشگر و ناظر پرسشگری ارزیابی و نمره داده شده است. پاسخگویانی که نمره اعتماد یا صداقت آن‌ها «خیلی کم» تشخیص داده شده، از نمونه کنار گذاشته شده‌اند.
- ❖ طرح نمونه‌گیری، نمونه‌گیری نسبتی دو مرحله‌ای بر حسب سهم اپراتورهای مختلف در بازار تلفن و سپس به صورت تصادفی ساده بوده است.
- ❖ نمونه با توجه به اطلاعات قابل دسترسی آخرین سرشماری ملی (۱۳۹۰) بر حسب جنسیت، گروه سنی و محل اقامت (شهری/روستایی) وزن داده شده است.
- ❖ نتایج به دست آمده از این پیمایش را با فرض بیشترین واریانس، با اطمینان ۹۵٪ و با حاشیه‌ی خطای $\pm 2/93$ تا $\pm 4/30$ (بر حسب تعداد پاسخ‌ها به هر سوال) می‌توان به کل جمعیت تعمیم داد.